

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 32/23

Luksemburgā, 2023. gada 16. februārī

Tiesas spriedums lietā C-393/21 | *Lufthansa Technik AERO Alzey*

Tiesa precizē jēdzienu “ārkārtēji apstākļi”, tādējādi atļaujot atbildīgajai tiesu iestādei apturēt par Eiropas izpildes rīkojumu apstiprināta nolēmuma izpildi

Izpildes dalībvalsts tiesai ir jānodrošina procesa apturēšana, ja izcelsmes dalībvalstī ir apturēta par Eiropas izpildes rīkojumu apstiprināta nolēmuma izpildāmība

Amtsgericht Hünfeld (Hünfeldes pirmās instances tiesa, Vācija) 2019. gada 14. jūnijā izsniedza *Arik Air Limited* brīdinājumu par *Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH* (turpmāk tekstā – “*Lufthansa*”) prasījuma 2 292 993,32 EUR apmērā piespiedu izpildīšanu, pēc tam 2019. gada 24. oktobrī – Eiropas izpildes rīkojumu un 2019. gada 2. decembrī – Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu.

Lufthansa kādam tiesu izpildītājam, kas darbojas Lietuvā, iesniedza pieteikumu par izpildi, proti, par to, lai viņš atbilstoši šim apstiprinājumam attiecībā uz *Arik Air* izpildītu šo izpildes rīkojumu.

Nupat minētā sabiedrība iesniedza *Landgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesa, Vācija) pieteikumu ¹ atsaukt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu un izbeigt prasījuma piespiedu piedziņu. Tā apgalvoja, ka Hünfeldes pirmās instances tiesa procesuālo dokumentu paziņošanā esot pieļāvusi pārkāpumus un ka līdz ar to neesot ievērots tai atvēlētais termiņš iebilšanai pret minētās tiesas izsniegto brīdinājumu.

Arik Air vērsās arī pie tiesu izpildītāja Lietuvā ar pieteikumu apturēt izpildes procesu līdz brīdim, kad Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesa būs pieņēmusi galīgo nolēmumu, taču šis tiesu izpildītājs atteicās to darīt, jo uzskatīja, ka attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā nav paredzēta iespēja šādos apstākļos apturēt izpildi.

Ar 2020. gada aprīļa rīkojumu Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesa noteica, ka attiecīgā Eiropas izpildes rīkojuma izpildes apturēšana ir atkarīga no *Arik Air* veicamas drošības naudas iemaksas 2 000 000 EUR apmērā, jo citastarp tā uzskatīja, ka *Arik Air* nav pierādījusi, ka izpildes rīkojuma izsniegšanā būtu pieļauti pārkāpumi.

Par tiesu izpildītāja lēmumu, ar ko atteikta šā izpildes procesa apturēšana, *Arik Air* cēla prasību *Kauno apylinkės teismas* (Kauņas apriņķa tiesa, Lietuva), kas ar 2020. gada jūnija rīkojumu šo prasību noraidīja.

Apelācijas instances tiesvedībā *Kauno apygardos teismas* (Kauņas apgabaltiesa, Lietuva) šo rīkojumu atcēla un apturēja aplūkojamo izpildes procesu, lai sagaidītu Vācijas tiesas galīgo nolēmumu par *Arik Air* pieteikumiem. Minētā tiesa atzina, ka, ņemot vērā nesamērīga kaitējuma risku, kas varētu izrietēt no izpildes procesa, kurš uzsākts pret *Arik Air*, prasības celšana izcelsmes dalībvalsts tiesā par Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu ir uzskatāma par pietiekamu pamatu šā procesa apturēšanai. Tā arī atzina: nebija pamata uzskatīt, ka lemšana par pieteikuma

¹ Šis pieteikums tika iesniegts, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 805/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.), 10. pantu.

apturēt izpildes aktus pamatotību būtu piekritīga Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesai.

Lufthansa par šo nolēmumu iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesai – *Lietuvos Aukščiausioji Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa).

Atbildot uz minētās tiesas jautājumiem, Tiesa precizē jēdziena “ārkārtēji apstākļi” nozīmi un tvērumu, tādējādi atļaujot izpildes dalībvalsts attiecīgajai tiesai vai kompetentajai iestādei, pamatojoties uz Regulas Nr. 805/2004 23. pantu ², apturēt par Eiropas izpildes rīkojumu apstiprināta nolēmuma izpildi izcelsmes dalībvalstī.

Tiesas vērtējums

Pirmām kārtām, Tiesa norāda, ka Regulas Nr. 805/2004 23. panta c) punktā minētais jēdziens “ārkārtēji apstākļi” aptver arī situāciju, kad nolēmuma, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, izpildes procesa turpināšana – ja parādnieks izcelsmes dalībvalstī ir cēlis prasību pret šo nolēmumu vai iesniedzis pieteikumu labot vai atsaukt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu – šim parādniekam radītu reālu tāda īpaši smaga kaitējuma risku, kura novēršana nebūtu iespējama vai būtu ļoti sarežģīta gadījumā, ja tiktu atcelts minētais nolēmums vai tiktu izlabots vai atsaukts izpildes rīkojuma apstiprinājums. Šis jēdziens neattiecas uz apstākļiem saistībā ar tiesvedību, kas izcelsmes dalībvalstī uzsākta pret nolēmumu, kurš apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, vai pret Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu.

Vēl pirms šā secinājuma Tiesa norāda, ka jēdziens “ārkārtēji apstākļi” ir autonomas Savienības tiesību jēdziens. Šajā ziņā no tā, ka Savienības likumdevējs ir izmantojis šo jēdzienu, ir izsecināms, ka tas nav vēlējies ierobežot šīs tiesību normas tvērumu, to attiecinot tikai uz nepārvaramas varas situācijām, kas pēc vispārīga principa izriet no neprognozējamiem un nenovēršamiem notikumiem, kurus izraisījuši ar parādnieku nesaistīti apstākļi. Līdz ar to iespēja apturēt izpildes procesu nolēmumam, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ir attiecināma vienīgi uz gadījumiem, kad izpildes turpināšana parādniekam radītu reālu tāda īpaši smaga kaitējuma risku, kura novēršana nebūtu iespējama vai būtu ļoti sarežģīta tad, ja tiktu apmierināta prasība, ko tas cēlis, vai pieteikums, kuru tas iesniedzis izcelsmes dalībvalstī. Parādnieka ierosinātā tiesvedība ir arī uzskatāma par priekšnosacījumu izpildes dalībvalsts tiesas vai kompetentās iestādes pārbaudei par to, vai pastāv ārkārtēji apstākļi.

Turklāt no kompetences sadalījuma starp izcelsmes dalībvalsts tiesām un iestādēm, no vienas puses, un izpildes dalībvalsts tiesām un iestādēm, no otras puses, kas noteikts Regulā Nr. 805/2004, ir izsecināms, ka saistībā ar pieteikumu par izpildes procesa apturēšanu pēdējās minētās nav tiesīgas pārbaudīt izcelsmes dalībvalstī pieņemtu nolēmumu attiecībā uz neapstrīdētu prasījumu vai tā apstiprināšanu par Eiropas izpildes rīkojumu. Tādējādi izpildes dalībvalsts tiesām vai iestādēm piešķirtā rīcības brīvība ir ierobežota attiecībā uz to apstākļu izvērtēšanu, uz kuriem balstoties ir iespējams apmierināt pieteikumu par izpildes apturēšanu. Pārbaudot šādu pieteikumu, lai noskaidrotu, vai pastāvējuši ārkārtēji apstākļi šīs normas izpratnē, šīs tiesas vai iestādes var tikai līdzsvarot kreditora intereses nekavējoties izpildīt nolēmumu attiecībā uz tā prasījumu un parādnieka intereses izvairīties no īpaši smaga un nenovēršama vai grūti novēršama kaitējuma.

Otrām kārtām, Tiesa precizē, ka Regulas Nr. 805/2004 23. pants ļauj vienlaikus piemērot ierobežojošus pasākumus un noteikt drošības naudas iemaksu, kā paredzēts šā panta a) un b) punktā ³, taču ne vienlaikus piemērot vienu no

² Saskaņā ar šo normu “Izpildes apturēšana vai ierobežošana”:

“Ja parādnieks:

- ir apstrīdējis spriedumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ietverot pārskatīšanas pieteikumu 19. panta izpratnē, vai
- ir iesniedzis pieprasījumu labot vai atcelt Eiropas izpildes rīkojumu saskaņā ar 10. pantu,

izpildes dalībvalsts kompetentā tiesa vai iestāde, saņemot pieprasījumu no parādnieka, var:

- a) ierobežot izpildes procesu, attiecinot to tikai uz aizsardzības pasākumiem; vai arī
- b) noteikt, ka izpilde notiks tikai tad, ja būs sniegts tās noteiktais nodrošinājums; vai
- c) ārkārtējos apstākļos apturēt sprieduma izpildi.”

³ Ar šiem pasākumiem ir paredzēts attiecīgi a) ierobežot izpildes procesu, attiecinot to tikai uz aizsardzības pasākumiem, un b) izpildi pakļaut

šiem diviem pasākumiem kopā ar šā panta c) punktā paredzēto izpildes procesa apturēšanu.

Trešām kārtām, Tiesa nospriež, ka tad, ja nolēmuma, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, izpildāmība izcelsmes dalībvalstī ir apturēta un izpildes dalībvalsts tiesai ir iesniegts Regulas Nr. 805/2004 6. panta 2. punktā paredzētais apstiprinājums, minētajai tiesai ir pienākums, pamatojoties uz šo nolēmumu, apturēt izpildes procesu, kas uzsākts pēdējā minētajā valstī ⁴.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciēt ar mums!

priekšnosacījumam, ka tiek sniegts nodrošinājums (drošības nauda) izpildes dalībvalsts tiesas vai kompetentās iestādes noteiktā apmērā.

⁴ Tiesa savu nostāju par šo punktu pauž, pamatojoties uz Regulas Nr. 805/2004 6. panta 2. punktu kopsakarā ar tās 11. pantu.

Regulas Nr. 805/2004 6. panta "Prasības sprieduma apstiprināšanai par Eiropas izpildes rīkojumu" 2. punktā ir paredzēts: "Ja spriedums, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, vairs nav jāizpilda vai tā izpilde ir atlikta vai ierobežota, tad jāizdod tā izpildes atsaukšanas vai ierobežošanas apstiprinājums, iesniedzot šim nolūkam pieprasījumu izcelsmes tiesā, izmantojot IV pielikumā sniegto veidlapas paraugu."

Savukārt tās pašas regulas 11. pantā "Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājuma spēkā esamība" ir noteikts: "Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums ir spēkā tikai sprieduma izpildāmības robežās."